

Genç HBT

HAZIRLAYAN: ÖZLEM YUZAK

YOSİ KUTUCU VE KUTAN ÇELEBİ ELLERİNİ KULLANAMAYAN KİŞİLERİN BİLGİSAYAR KULLANMALARINI İÇİN APARAT GELİŞTİRDİ

Ortak noktaları merak

Yosi Kohen Kutucu ve Kutan Çelebi'nin ortak özellikleri araştırmaya olan merakları. Daha çocuk yaşlarda başlayan bu ilgi İstanbul'da iki farklı liseyi bitiren bu iki genci Kanada'da British Columbia Üniversitesi'nde buluşturmuş ve arkadaş olmuşlar. İkisi de Makine Mühendisliği 1 sınıf öğrencisi. Yosi ve Kutan okullarının düzenlediği uluslararası mühendislik ve tasarım yarışmasına birlikte katıldılar ve 30'a yakın proje arasında ikinci oldular. İki arkadaş, çeşitli nedenlerden dolayı ellerini kullanamayan, elleri ve parmakları olmayan kişiler için tasarladığı aparat ile bu kişilerin hayatını kolaylaştıracak inovatif bir ürün ortaya çıkardılar. Mouse üzerine kolayca monte edilebilen bu ürün, engelli bireylerin kolaylıkla bilgisayar kullanabilmesini sağlayan pratik, ucuz maliyetli, 3D printer yardımıyla basılabilen bir teknolojik tasarım olma özelliğini taşıyor. Aslında Yosi'nin bu ilk başarısı değil. Daha 16 yaşında lise 10. Sınıfta iken Polonya-Varşova Bilimler Akademisi'nin düzenlediği '23. First Step To Nobel Prize in Physics' proje yarışmasında 'Electromagnetic Radiation Hunter' başlıklı çalışmasıyla Honourable Mention Ödülü'ne layık görülmüş.

Bir süreliğine geldiğim Vancouver'de Yosi ve Kutan ile buluştum. Heyecanlı, öğrenmeye açık iki genç vardı karşımda. Onları dinledim, sorular sordum.

Bilim ve teknolojiye ilgilerinin ne zaman başladığı sorusuna Yosi'nin verdiği yanıt "küçükükümden beri kurcalama, bozup yeniden yapma merakım vardı. Babam bu hevesimi anlayınca bana yardımcı aletler almaya başladı, alet takımı ardından elektronik takımlar, leğim gereçleri, sıcak hava tabancası vs. Böylece ilğim de ilerledi" şeklindeydi.

Kutan ise bilime ilgisinin çocukluğunda meraklı minik, bilim çocuk gibi dergilerle başladığını belirterek "hep bir aşama ilerisini öğrenme isteğim vardı; bu beni araştırmaya yöneltti" di-

ye yanıtladı. Kutan felsefeye ilgisinin küçük yaştan itibaren başladığını, bunun da hayata ilişkin farkındalığını artırdığını vurgulayarak "İstanbul'un trafiği nasıl çözülebilir. İnsanların hayatları nasıl daha kolaylaştırılabilir" şeklindeki sorulara hep yanıt bulmaya çalıştığını anlattı.

Aslında kendi dönemlerinin yaşatları gibi onlar da bilgisayar oyunları ile büyümüşler ancak önemli bir farkla. Yosi "her boş zamanımda başka bir şey yapma derindeydim" der-

ken Kutan "bilgisayar oyunlarını seviyordum ama oyun oynamış olmak için değil oynamak için çözüm üretmek hoşuma gidiyordu" diye açıkladı.

Her ikisi de çok önemli bir noktaya dikkat çektiler: Artık sanal oyun her yerde oynanır hale geldi. Özellikle de cep telefonlarında. Bu da, sürekli oynayanların hayatın gerçeklerinin dışında bırakıyor. Nasıl böyle oluyor? Sorgulamasını bir tarafa bırakıyorlar. Nasıl çalışıyor? Merakını da öldürüyor bu durum.

"Nasıl olsa çalışıyor ben oynayayım" ile yetiniyorlar. Başarılı olanlar ise içlerinde bu merak duygusunu taşıyanlardan çıkıyor.

Yosi ve Kutan bu merakı hep içlerinde taşıyanlardan.. Yosi okulunun elektrikli formüle araç klübünde aynı zamanda. Dişilerden tutun devre kartlarına kadar her şeyi kendimiz yapıyoruz ve ben bundan büyük zevk alıyorum diyor. Kutan ise UBC'nin sürdürülebilirlik elçisi olmak için başvurmuş ve kabul edilmiş. Her ikisinin de hedefi mezun olduktan sonra insanların sorunlarına çözüm arayan bir ürün geliştirmek ve ileride kendi şirketlerini kurmak. Zaten engelliler için geliştirdikleri bu ürünün tasarım dosyasını internete koyup oradan cüzi bir rakamla satışa çıkarmak gibi bir hayalleri de var: "Amaç üretmek ve satmak değil, ihtiyacı olan insanların 3D ile bu ürünü kendilerinin elde etmesi" diyorlar.

Neden Genç HBT?

Yaklaşık bir aydan beri dergimizde bir sayfayı Genç HBT adı altında siz gençlere açıyoruz. Amacımız hem sizlerin projelerine, başarı öykülerinize yer açmak, sizlere yönelik etkinlikleri duyurabilmek, hem de ufuk açıcı olacağını düşündüğümüz yazıları paylaşmak. Van'da okuyan lise öğrencisi Gürkan Kılıç'ın Finlandiya'da ödül alan suyun kirlilik oranını tespit eden robotik yazılım projesi de, Yosi ve Kutan'ın Kanada'da onlarca öğrenci arasından sıyrarak ödül alan engellilere yönelik projesi de. Ama onlar kadar önemli olan bu gençleri bu başarılarına yönelten ortamlar, kendi iç dünyaları, azimleri, onlara yol gösteren öğretmenleri... Bu yüzden mümkün olduğunca bunları da sizlerle paylaşmak istiyoruz. Hatta bize yazmanızı, geliştirdiğiniz projeleri, yaptıklarınızı anlatmanızı da arzu ediyoruz. İlla her projenin ödül alması gerekmiyor. Küçük adımların ilerideki büyük adımların öncülleri olacağını farkındayız.

Aslında bir yandan da bir köprü kurmaya çalışıyoruz. Köprü'nün harcı "bilim ve teknoloji". Bu harcı karmanın yaşı da yok, mekanı da... Okullar, yerel yönetimler, sivil toplum örgütleri... Bilimi eğitimin, bilimsel düşünmeyi bireyin odağına yerleştirmeye odaklı her çalışma, her etkinlik önemli... Geçtiğimiz sayıların da Tekirdağ Süleymanpaşa Belediyesi'nin 2 yıldır 4 farklı atölyede çocuklara kod yazmayı, 3D yazıcılarla tasarımı, robot yapmayı öğrettikleri "Bilimin Eğlenceli Hali" adını verdikleri programlarına yer vermiştik. Bu örneklerin çoğalması da önemli. Bu yüzden bunları da paylaşmanızı istiyoruz.

Herkese Bilim Teknoloji dergisinin adı gibi herkesi kapsamına alması sizlerin de işbirliği ile el vermeniz ile gerçekleşir ancak. Biz de yeni fikirlerin deneyimlerle buluşmasını sağlayabilirsek ne mutlu bize diyeceğiz.

Darüşşafaka'nın robotu Houston'da Türkiye'yi temsil edecek

Darüşşafaka FRC Robot Takımı Sultans of Türkiye, Chicago'da FIRST Vakfı tarafından düzenlenen FIRST Midwest Regional Robot Yarışması'nda turnuvanın en prestijli ödülü olan Chairman's Award'a layık görüldü. Daha önce de uluslararası turnuvalarda 13 farklı ödülün sahibi olan Darüşşafakalı öğrenciler, bu başarılarıyla ABD'nin Houston şehrinde düzenlenecek ve bölge birincilerini karşı karşıya getirecek FRC Dünya Şampiyonası'nda Türkiye'yi temsil etmeye hak kazandı. Öğrencilerin özgüven, yaratıcılık, liderlik, girişimcilik, takım çalışması ve mühendislik yeteneklerini geliştirmeye amaç-

layan yarışma 4-7 nisan tarihlerinde Chicago'da yapıldı. Ve bu yıl Çin, Amerika ve Türkiye'den toplam 53 takım katıldı. Şimdi gözler Houston'da.

Darüşşafaka Robot kulübü 18-21 nisan tarihlerinde Houston'da düzenlenecek olan yarışmaya, takım kocu Mete Karaca'nın önderliğinde Eren Sanır, Şeyhmus Aca, Nur Eşvan Birinci, Cem Arda Fil, Şevval Keskin, Aslıhan Okur, Burcu Özkan, Belsu Seyran, Mutlu Demir, Ceren Ulusoy, Mert Aykutlu, Şevval Öztürk, İmran Durmuş, Sinem Keleş, Yasir Türkaslan, Aysun Yıldız Yılmaz, Toprak Bilici, Dudunur Özdamar ile katılacak.

